Kirken i strøket

Menighetsblad for Tempe/Leira og Bratsberg Nr 4 2015

Tid for julestjerner!

Tusenvis av julestjerner selges hvert år fra Leira Gartneri. Denne virksomheten er ikke bare forretning. Den er også et aktivitetstiltak for 15 innsatte fra Trondheim fengsel avdeling Leira.

Se side 8

Foreldrenes ansvar at barna får trosopplæring

Dette mener biskop Tor Singaas i et intervju vi har hatt med ham.

- Kirka skal stå for opplæringen. Men man er avhengig av at foreldrene legger til rette for at barna kommer til kirka, og er med på de ulike arrangementer i trosopplæringen, sier han.

Se side 10

I Flatås Lions fotballklubb blir alle sett og verdsatt

Helge Gudmundsen deler trener-erfaringene fra laget *- se siste side*

Julekrybber
fra mange land

Jeg samler på julekrybber. De forteller hvordan budskapet om Jesu fødsel oppfattes av ulike kunstnere i ulike deler av verden. Beretningen om Jesu fødsel er kanskje den mest kjente fortellingen i den globale kulturarven, kjent av mennesker under de mest ulike himmelstrøk. Det er en fortelling som berører. Enkelheten i den knytter den nært til denne helt grunnleggende opplevelsen i alle kulturer som en fødsel er. Storheten i den løfter alle menneskers liv og gir dem håp og himmel. Englene og sangen over markene vitner om Guds vilje til å være hos menneskene. Gjeterne og vismennene representerer oss, de mange mennesker som fra alle kanter søker til krybben og barnet.

I Malawi besøkte vi et kultursenter der jeg fant en vakker julekrybbe med alle personene til stede, skåret ut i ett stykke tre. Vi

ser Maria og Josef med barnet, og både gjeterne og vismennene som er kommet. Og alle personene er afrikanere! Vismennenes gaver er slike som afrikanere kjenner: En stor klase bananer, ei levende høne, en hel støttann i elfenben.

I Hong Kong fant jeg en annen framstilling, også den i et stykke tre. I ei hytte av bambus med stråtak sitter Josef og Maria med barnet. Vismennene er kommet på besøk og bærer fram sine gaver. Her er alle kinesere! Og ansiktsut-

trykkene viser en opphøyd ro som kjennetegner kinesisk væremåte ved en høytidelig anledning.

På Madagaskar fant jeg en tredje utgave. Dette er stas-julekrybba hjemme hos oss. Figurene er store, skåret i mørkt tre. Gjeterne er kledd på gassisk vis med hatt og

kappe. Barbeint kommer de, slik gasserne har gått i generasjoner. Vismennene har et mer internasjonalt uttrykk, og forteller om besøk utenfra til barnet. Dette er lokal treskjærerkunst på sitt beste.

En helt enkel, stilisert krybbe i lyst tre kjøpte jeg i det daværende DDR i 1988. Også bak muren levde fortellingen. I vår oppstilling hjemme får gjeteren i denne figurgruppa selskap av en saue-bukk som et av barna våre fikk en gang.

Jeg har noen små krybber også. En i ett stykke, med barnet hos Josef og Maria, en gave fra en afrikansk samarbeidspartner til Kirkens Nødhjelp. Og i forkant av den kinesiske en veldig enkel en: På en flettet matte ligger barnet svøpt på afrikansk vis. Den er laget av en hiv-positiv kvinne i Malawi. Også hun berørt av denne fortellingen.

Hva forteller disse julekrybbene meg? At beretningen om Jesu fødsel tilhører alle og er en felles rikdom. At den får rom og plass i hvert folks egen kultur og tradisjon. At Guds komme til verden ikke var til en folkegruppe alene, men til hvert menneske som lever på kloden.

Julebudskapet om Jesu fødsel hører til vårt viktigste eie. Det er en del av vår identitet som mennesker i Norge, siden den har slått rot og blitt vår gjennom en tusenårig tradisjon. Og likevel er den ikke bare vår. Vi deler den med alle, og egentlig tilhører den Gud selv. I likhet med mye av det som ellers er mest viktig for oss, rår vi ikke selv over det. Det er ikke noe vi har kjøpt og eier, men en felles arv, på linje med jord, vann og luft. Vi skal forvalte denne arven til alles beste, dele den, glede oss over den og la den skinne i vårt mørke. Og vite med oss selv at det viktigste vi har, det er blitt gitt oss av en som også har gitt det til alle andre.

Knut Kittelsaa

«Solbarn - Stjernebarn - Jordbarn -
Håpsbarn - Fredsbarn - Barn fra evighet»
Vi har fått en ny julesalme som synger om barnet med de mange navn.
Han ropes på til redning for alle de andre barna på jorda;
- krigsbarnet, - flyktningen, - det skremte barnet, det hjemløse
og forlatte barnet, - det misbrukte, - det glemte barnet,
- det ensomme barnet, - og det bortskjemte barnet.

Hvem er dette barnet de synger om?
Han kom julenatt, - Jesus Kristus.

«Stjernebarnet» De fulgte «hans stjerne». Og de fant ham,- vismennene.
«Stjernebarnet» bar med seg evigheten inn på jorda.
Jorda har fått en himmel hvelvet over seg.
«Barnet fra evighet» Han er tegnet på at vi mennesker hører evigheten til.
Vi går med «evigheten» som lengsel i livet.
Døden må ikke få det siste ord. Vi håper på Gud.
«Jordbarnet» Guds Sønn ble et jordbarn. Han ble en av oss. Vi og jorda er hans.
Jesus Kristus kom og ble som den minste på jord. Han ga avkall på all storhet.
Slik blir det mulig å møte Gud ansikt til ansikt. I Jesu ansikt møter vi Guds ansikt.
Gud viser hvor høyt han setter mennesket ved selv å bli menneske.
Mennesket er ukrenkelig.Mennesket bærer på en «hellighet» fra Gud som han har sendt
med oss som beskyttelse i livet. Alle skal merke etterpå hvordan en møter et medmenneske.
Vi har ansvar for hverandre vi som lever på jorda. Vi holder hverandres liv mellom
hendene. Jesus Kristus holdt våre liv mellom sine hender da han døde på korset for vår
skyld. Gud deler liv og død med oss. Vi er ikke glemt, - heller ikke i døden.
«Håpsbarnet» Jesus bærer «håpet» med seg inn på jorda, - håp om rettferdighet, frihet, og likeverd for
alle. Håpet om et verdig liv for små og store.
«Fredsbarnet» Han utfordrer til forsoning mellom mennesker som lever i fiendskap og krig,
- som har vendt seg bort fra hverandre.
Han er kjærlighetens kilde, - en kjærlighet som driver vekk all angst og frykt.
«Solbarnet» Oppstandelsens Kristus. Han har overvunnet død og mørke. Han lever!
Han kommer igjen i soloppgangen og lyset , - med gleden som skal vare evig!
Jesus Kristus holder jord og himmel sammen. Vi er barn av jorda , - vi er himmelens barn.
Vi er barn av evigheten.

Jeg tror salmen med de mange vakre navn på Jesus Kristus, kan bli den nye julesalmen for oss.
En nydelig glad melodi har den også.
Den bærer med seg gleden inn i jula.
Velsignet julehøytid.

Biskop Tor Singsaas

NoS-13 nr. 26:
1. Solbarn, jordbarn, bak din tynne hud stråler mot oss kjærlighet fra Gud. Refr.
2. Flyktning, krigsbarn, hjemløs og forlatt, misbrukt, skadet i den dype natt. Refr.
3. Glemt barn, skremt barn, med sitt såre sinn, ingen merker tåren på dets kinn. Refr.
4. Bortskjemt, ensomt barn som vil ha mer, trosbarn, Guds barn, håper, venter, ber. Refr.
5. Håpsbarn, fredsbarn, Barn fra evighet, vis hvert jordbarn himlens herlighet. Refr.
Refr.:Hør oss, se oss, Stjernebarn stig ned, så jordens barn i alle land finner julens fred

Juleskikker gjennom tidene

Vår kristne julefeiring har eitt hovudinnhald: Den glade bodskap, juleevangeliet, om at Gud let sin einborne son fødast på vår jord. Denne meldinga er det julefeiringa vår skal understreka. Det har verkeleg skjedd, det er eit faktum, som evangelisten Johannes skriv, at «Ordet vart kjøt og feste bu hjå oss».

Uttrykk for glede og takk for at Jesus kom til jord, det er kjernen i kristen julefeiring. At det skulle feirast på ein spesiell dag, var ikkje dei kristne særleg opptekne av dei første to-tre hundreåra etter Kristi fødsel. Det er først omkring år 350 at dette vart ei viktig sak i romarkyrkja, og det viste seg å vera problem med å fastslå ein dato. Vi er ikkje sikre på fødselsår, og kjenner slett ikkje datoen for Kristi fødsel. Etter kvart festa ein seg ved 25.desember, slik at den dagen som før hadde vore den gamle solguden sin dag, vart gjeve eit nytt innhald. Dette at gamle heidenske merkedagar vart tillagde nytt innhald i kristen samanheng, er jula eit godt døme på. Det førte også til ei omfattande samanblanding av kristne og heidenske skikkar og førestillingar slik det enno er. Julefeiringa har etter kvart fått utruleg mange former og ulike utslag.

Då kristendommen omkring år tusen kom til landet vårt, hadde det lenge vore feira jul her. Innhaldet i den feiringa hadde mellom anna vore markering av solsnu og utføring av kulthandlingar som skulle sikra at det nye året gav gode avlingar og fred. Ein festa på ulik måte for å sikra det dei kalla «år og fred». Mange skikkar kunne lett overførast og knytast til kristen julefeiring. God mat og drikke skulle understreka glede og fest. Dei skikkar som hadde utvikla seg i kyrkja i den eldste tida og fram gjennom mellomalderen, kjenner vi ikkje så grundig, men mot slutten av mellomalderen og etter reformasjonen på 1500-talet kom det i bruk mange nye former for markering av jula. Mange av desse er nært knytta til kristen julefeiring, andre knyter seg nærare til gamal folketru.

Skikken med julekrybber som synleggjer juleevangeliet går tilbake til mellomalderen, men her i landet vart dei ikkje vanlege før på 1900-talet. Men særleg på 1800-talet tok ein her i landet i bruk ei rekkje nye uttrykk for markering av jula. Sjølv om juletre hadde vore i bruk frå 1500-talet i Tyskland, var det først mot slutten av 1800-talet at det kom i vanleg bruk hjå oss. Det skjedde ikkje utan motstand, og det er vel også først ved pynting med lys og stjerne, at treet verkeleg let seg bruke til markering av den kristne julebodskapen. Julegåver til borna kom relativt seint i bruk - nokre stader på 16- 1700 talet. Så vart det skikk med praktiske gåver innan husstanden, og først i det siste hundreåret har gåvedeling vorte ei hovudsak i julefeiringa mange stader. Den nissen som gjerne skal koma med gåvene har ein eigen historie, eller rettare fleire røter. Nokre stader i Austeuropa er tanken at det er Kristus sjølv som deler ut gåver. Hos oss høyrer vi om St. Nikolaus, ein helgen frå Lille-Asia, som julenisse og opp- havsmann til julegåveskikken.

Juletre, julegåver og julenisse er dei tre sentrale konkrete uttrykka som knyter seg til julefeiringa vår og som alle vart utvikla på 1800-talet. Men vi har mange fleire av mange ulike slag, og feiringa tek ulike former og legg vekt på ulike ting på ulike stader både i vårt eige land og rundt om i verda.

Ja, jula kan feirast på uendeleg mange måtar, men det er kva forhold feiringa vår har til kjernen, til innhaldet i juleevangeliet, og ikkje dei ulike formene, som avgjer om vi feirar kristen jul, der «Ordet» får koma nær, både til fattig og rik, ung og gamal, einsam og omsverma, med bod om «år og fred» som går ut over både tid og rom. Gledeleg jul!

Steinar Supphellen

Tempe og Leira menighet vil takke **Ruth Roksvaag Olsen** for at hun til hvert eneste formiddagstreff på Tempe helse og velferdssenter har med et selvlaget lappeteppe til utlodningen. Lappeteppene har hun laget av ulike stoffer. De har til felles at de er fargerike og har nydelige mønstre. Hennes store hobby er å lage slike tepper, som hun her har et eksemplar av i de fineste høstfarger. Stor takk til Ruth!

PAW

Menighetsrådet i Tempe og Leira har konstituert seg

Nytt menighetsråd i Tempe og Leira menighet har nå startet opp arbeidet. Rådet velges for perioder på 4 år. Fellesmøte med det avtroppende menighetsråd ble avholdt 14.10.15. Orienteringer fra det gamle til det nye menighetsråd var hovedmålet for møtet. Konstituerende møte ble avholdt 16.11.15 med følgende resultat:
Leder: Bjørn Olav Træthaug, nestleder: Karin Supphellen, sekretær: Knut Kittelsaa. Representant til kirkelig fellesråd: Stein Bratseth med vara: Bjørn Olav Træthaug.
Andre oppgaver fordeles etter som tiltak iverksettes. Vårt mål er at vi gjennom tilpasset organisering greier å videreføre de nødvendige oppgaver fra tidligere, og iverksette våre egne satsinger på en god måte. Som vist i forrige menighetsblad er vi 7 valgte medlemmer pluss sokneprest Knut Kittelsaa som deltar i rådet. Soknepresten er i tillegg til en soknepresten ordinære funksjoner tilsatt som administrativ leder for samtlige tilsatte i menigheten. Vi ser med spenning fram til det videre arbeid for Tempe menighet!
Julen nærmer seg med stormskritt. Julegatene er pyntet i slutten av november, når dette skrives, og julekonserter er i full gang, for å nevne noe. Det er mitt håp at vi alle i denne julen tar tid til å tenke hva julens egentlige innhold er. Jesusbarnet kom til jorden som den største julegaven for oss alle. Mitt ønske er at vi vil lytte til det Han har å si oss gjennom julesanger og juleevangeliet, med ønske om fred på jord, for å nevne noe.
Vi ønsker alle i Tempe og Leira menighet en god jul og et godt nytt år!

Bjørn Olav Træthaug

Det nye menighetsrådet i Tempe og Leira menighet. Fra venstre sogneprest Knut Kittelsaa, Marit Lindstad, Inger-Mari Dalseg, Bjørn Olav Træthaug, Sigrun Dybvad, Karin Supphellen og Margareth Rosenvinge. Stein Bratseth var ikke tilstede da bildet ble tatt

Nytt menighetsråd i Bratsberg

Disse er valgt til det nye menighestrådet i Bratsberg menighet:
Jan Tore Sletvold, leder, Øvre Kvåls vei 13, 7039 Trondheim, tlf: 916 23 919
Trygve Rødsten, nestleder, Nyjordveg 198, 7039 Trondheim, tlf: 932 06 904
Elisabeth Moe, sekretær/referent, Råvegen 36, 7039 Trondheim, tlf: 995 86 316
Kristin Eidsli, medlem, Nyjordvegen 170, 7039 Trondheim, tlf: 909 36 398
Toril Flaathe, medlem, Øvre Kvålsv. 8, 7039 Trondheim, tlf: 474 16 802
Gro Jeanette Bolseth Johnsen, medlem.

Trygve Rødsten er også representant til Fellesrådet

Sanglunch i Valøyvegen

Etter initiativ fra en av beboerne som heter Reidun, er det denne høsten startet opp med sanglunsj på kommunens hybelhus i Valøyvegen 9. Menighetens diakon samarbeider med Kirkens Bymisjon og de ansatte på hybelhuset om disse samlingene. Vi har allerede hatt to samlinger og det planlegges en gang til før jul, sier diakon Pål Arne Winsnes som har med de grønne sangbøkene som menigheten bruker i mange sammenhenger. De ansatte lager i stand lunsj, og prest Odd Halvor Moen fra Kirkens Bymisjon møter opp med trekkspillet sitt.

På sanglunsjen kan deltagerantallet variere i løpet av samlingen. Noen beboere er dere hele tiden, andre stikker innom en tur for å synge en eller to sanger, mens andre går i gangene og synger med. Vi merker at beboerne setter pris på trekkspillmusikken og allsangen, og at vi kan synge de sangene som de selv ønsker. Flere av sangene vekker gode og lyse minner tilbake til egen barndom. Flere forbinder noen av sangene med at enten far eller mor eller besteforeldre sang for de når de skulle legge seg om kvelden.

Salmeboka

minutt for minutt

Sangkoret Te Deum og Helge Gudmundsen trakk fulle hus til fellesskapskvelden i Tempe kirke den 21.oktober. Helge kåserte over samme tema som for maratonsendinga i NRK TV i fjor høst: "Salmeboka minutt for minutt", og vi fikk mange gode historier om både programmets tilblivelse og om gjennomføringen. Det ble en flott kveld med masse sang og musikk.

PAW

Student KRIK Trondheim har etablert et godt samarbeid med Tempe og Leira menighet og er i Tempe kirke hver tirsdag kveld. En av tirsdagene i oktober ble det arrangert en kveldsmesse der studentene stod for forberedelsene og sang og musikk, mens sogneprest Knut Kittelsaa og diakon Pål Arne Winsnes var henholdsvis liturg og medliturg. Over 100 studenter møtte til messe denne tirsdagskvelden. Velkommen tilbake

PAW

Julegavepakking

16. November startet menighetens utvalg for diakoni og samfunn årets julegaveaksjon, som pakket inn gaver som var blitt gitt av bla Motesenteret og private. Gavene skal gis til mennesker i vår menighet som ikke har så mye og som kan få oppleve juleglede ved å få en julegave. På søndag 6. Desember vil også folk i menigheten kunne levere gaver som utvalg for Diakoni og samfunn vil levere ut til noen som trenger det .

PAW

Sjømannskirkekveld

I høst ble det arrangert en Sjømannskirkekveld i Tempe kirke med besøk av seniorprest i Sjømannskirken Asbjørn Haugen og hans kone Aslaug Sikveland Haugen, som er vinterassistent i Sjømannskirken i Albir/Villajoyosa i Spania. De fortalte om Sjømannskirkens arbeid over hele verden. Betel Brassband under ledelse av Bjørn Aakre spilte, og solistene Leon Jenssen og Ulla Britt Nielsen sang. Flere frivillige var med å stekte Sjømannskirkevafler. Utloddningen brakte inn nesten 5000,- til Sjømannskirkens arbeid.

PAW

Leira gartneri

- *hvor både blomster gror og mennesker trives*

Det er travelhet og mye hygge med juleforberedelser i et gartneri, forteller gartnerne ***Ole Tom Ugland*** og ***Elin Bjørkan* Vik** ved Leira Gartneri. Førjulsforberedelsen starter alt i juli. Da må de små julestjernestiklingene settes i jord for å bli ferdig i god tid før jul. Ellers starter julepyntingen i gartneriet i november. Dekoratør Ole Erik Melum kommer og gir råd og veiledning til de ansatte i gartneriet hvert år. Nye tanker og ideer om julepynting i et stort gartneri kommer godt med, selv om de fire faste ansatte gartnere greier det meste på egen hånd. I tillegg har de 15 innsatte i Trondheim fengsel, avdeling Leira, som arbeider i gartneriet. Det er personer som er i åpen soning.

I midten av november, når vi besøker gartneriet, står det 5000 julestjerner, både små og store, til modning. Det kommer 1000 halvferdige Azalea fra Belgia. De trenger 6 ukers stell før de begynner å blomstre. Ellers har de flere typer løkblomster bl.a. amaryllis og svibler. Fine juleroser som kan stå ute hvis det ikke er for mange minusgrader har de også. Leira gartneri lyser godt opp på Bjørkmyr nå, både dag og natt, nå når planter skal vokse i «sollys» inne og det er høstmørke ute.

I gartneriet har de en egen liten dekorasjonsavdeling som de kaller «Ut av garnet». I denne kreative avdelingen lager de innsatte sammen med ansatte ulike typer tørrdekorasjoner. Nå til jul er det blant annet mange varianter av nydelige juledekorasjoner.

Gartner Ole Tom Ugland er spesielt glad for alle de gode kundene som kommer igjen og igjen til gartneriet, både for å handle blomster og hageutstyr, men også for å slå av en prat og få gode råd om hvordan vi skal få plantene til å bli finest mulig eller hvordan man best kan organisere blomsterhagen. Det at kundene kommer tilbake gang etter gang tar han som et godt tegn på at gartnerne lykkes i sitt arbeid.

BOU

Julepynt og juledekorasjoner i mange varianter finnes også på Leira gartneri

Fokus på flyktningene

12 november inviterte Nidaros biskop alle diakonene i bispedømme til et møte i Tempe kirke om flyktningesituasjonen. Her var det innlegg fra både Fylkesmannen, Trondheim kommune, Redd Barna, Kirkens Bymisjon og Klæbu menighet. Det var erfaringsdeling og samtaler om hvordan kirka kan være proaktiv i forhold til å møte menneskene som er kommer til Norge etter å ha vært på flukt.

PAW

Frivilligeseminar

Den 28. Oktober ble det arrangert kveldsseminar for frivillige som ønsker å engasjere seg som gudstjenestemedhjelpere. Sogneprest Knut Kittelsaa foreleste om gudstjenestens oppbygging og litt om hvert enkelt liturgiske ledd. Diakon Pål Arne Winsnes informerte om de ulike frivillige oppgavene i gudstjenesten; kirkevert, tekstleser, dåpsvert, kirkekaffe m fl. De frivillige kunne sette seg opp på de oppgavene de ønsket og på de dagene som passer best. Vi kommer til å gjenta dette seminaret også i vårhalvåret.

PAW

Gjensynsglede etter 28 år

Sist sommer møttes Linda Christin Olsrud og Kjell Nervik hverandre igjen etter 28 år, og stor var gjensynsgleden. Linda jobber som aktivitør og Livsgledeansvarlig på Tempe helse og velferdssenter, og Kjell flyttet inn i en omsorgsleilighet i senteret.

Kjell var i mange år primus motor for Halsetrevyen på Halset skole på Byåsen. Han jobbet også som vaktmester ved skolen. Linda derimot var elev ved skolen og sangsolist i Halsetrevyen. Kjell forteller at Linda var en stor sangstjerne da hun var 10 år, og de to reiste mye rundt og sang og spilte for forskjellige forsamlinger i tillegg at de deltok i revyen. - Jeg ble veldig glad for å møte Linda igjen etter så mange år, og hun synger like fint nå, sier Kjell.

De har nå begynt å synge sammen igjen, og på formiddagstreffet den 10. November deltok de med Evert Taube sanger. Og Kjell spilte med til allsangene på sitt flotte trekkspill. Linda forteller at det var rørende å møtes igjen og er glad over å kjenne at de kunne ta opp igjen samarbeidet om sang og musikk.

Sammen sprer de igjen livsglede, noe vi håper de vil fortsette med.

PAW

Biskop Tor Singsaas:

Trosopplæringen

skolens tidligere dåpsundervisning er nå tatt opp i kirken

Bakgrunnen for trosopplæringen ligger i skolens ansvar for dåpsundervisning i faget kristendom, slik det var før 1969. Det året vedtok Stortinget at skolen ikke lenger skulle ha ansvar for kirkens dåpsundervisning. Og så gikk det noen år, helt fram til år 2003, da kirkemøtet vedtok at det skal gjennomføres en trosopplæringsplan i den norske kirke for sine medlemmer, og Stortinget, samme år, vedtok og bevilget økonomien for denne virksomheten. Det er ganske enestående at et lands parlament gir bevilgning til trosopplæring. Det henger igjen sammen med at kirken er et trossamfunn som positivt skal understøttes av staten. Det er grunnlovfestet. Dette gjelder i dag også andre trossamfunn, og humanetisk forbund. En av hovedgrunnene til at myndighetene bevilger såpass store summer til livssyns- og trossamfunn er at de representerer, gjennom sin virksomhet, en viktig faktor i det samfunnsbyggende arbeid. - Derfor lever ikke vi i et livssynsnøytralt samfunn, poengterer Tor Singsaas, vi lever i et samfunn som lar livssyn og religioner leve i åpenhet, i dialog og samspill med hverandre.

Hvordan har trosopplæringen fått sin plass i kirken?

- I perioden 1969 – 2003 hadde vi altså ingen planmessig dåpsopplæringen i den norske kirke. Og det var ingen dåpsopplæring i skolen. Det skjedde nok dåpsopplæring rundt i mange menigheter, men den var tilfeldig, og skolen hadde avsluttet sin planmessige dåpsopplæring i 1969.

Den nye trosopplæringsplanen er nå en planlagt oppfølging av dåpen. Det betyr at hver menighet skal ha en dåps/trosopplæring for alle døpte barn i alderen 0-18 år. Planen for trosopplæring som Tempe/Leira og Bratsberg menigheter lager skal godkjennes av biskopen. Menighetene er godt i gang med det. Utarbeidelse av planen tar ofte en to-tre år før den er på plass.

Videre forteller Singsaas at det er utarbeidet en god og grundig plan for hvordan trosopplæringen kan legges opp i den enkelte menighet. Det er Stortinget som har bedt Kirkerådet om å gi den ut. Her er det mange gode ideer å hente. Stortinget og myndighetene har gjennom dette vist tydelig at de tar den norske kirke på største alvor som trossamfunn.

For ikke lenge siden kom det ut en annen omfattende NOU (Norges Offentlige Utredning) 2013:1, som heter «Det livssynsåpne samfunn». Har den noe med trosopplæringen å gjøre?

- Nei, den utredningen har et annet fokus, men selve tittelen «Det livssynsåpne samfunn» er jeg veldig glad i fordi begrepet «det livssynsåpne samfunn» erstatter begrepet som Humanetisk Forbund har forfektet, nemlig «det livsnøytrale samfunn». Det finnes ikke noe nøytralt livssyn.

For biskop Tor Singaas er det viktig at de kristne grunnfortellingene er godt kjent blant medlemmene i kirka. Det gjelder historiene om Moses, Abraham, Isak og Jakob, slik vi lærte om dem i den gamle Bibelhistorien. I dag bruker vi heller Bibelfortellinger og tar med juleevangeliet, den barmhjertige samaritan, Bartimeus, Sakeus, og den fortapte sønn, samtidig som vi møter Jesus i fortellingene. Dette er historier som formidler de viktigste kristne grunnverdier. Vi har plukket ut ca. 15 fortellinger som vi mener er viktig å formidle for å ta vare på den kristne kulturarven. Det samme har vi gjort med salmer. Vi har plukket ut 10 salmer som vi mener alle bør kunne.

Er det laget planer for gjennomføringen av trosopplæringen i menighetene?

- Ja, alle menigheter skal ha en plan for gjennomføringen av trosopplæringen. Den består av to hovedelementer, nemlig et innhold, og en plan for hvordan den skal virkeliggjøres.

Trosopplæringen følger kirkeåret. Det er kirkeåret som i stor grad bestemmer hva man gjør. Det er kirkeårets tekster som bestemmer innholdet i dåpsopplæringen. Med andre ord, trosopplæringen er kirkeårsrelatert. Mye av planen ligger derfor oppe i dagen.

Men trosopplæringen er på ingen måte bare kunnskapsformidling. Det dreier seg om mye annet også, blant annet aktiviteter, om relasjonsbygging, om øvelse i å mestre.

Trosopplæringen ble vedtatt i 2003. Når ble den gjennomført i menighetene?

- Først i 2014 ble det påbegynt trosopplæring i den siste av landets menigheter. Det har vært en lang og omstendelig prosess. Økonomien i ordningen er relativt grei. Hver menighet får et tilskudd for alle døpte barn under 18 år. Det betyr at noen menigheter kan få mye penger der det bor mange døpte barn, mens andre menigheter, der det er færre barn får mindre.

- Det er videre grunn til å påpeke at det er menighetsrådene som har ansvar for trosopplæringen. Det er de som skal sørge for forsvarlig virksomhet, og har styring på økonomien. Det er grunn til å påpeke at menighets rådet har ansvar for:

- Trosopplæringen
- Gudstjenestelivet
- Diakonien
- Kirkemusikken

De fire punktene er menighetsrådets grunnoppdrag, hovedelementene i alt menighetsliv.

- Trosopplæringen har vært en fornyende kraft for menighetslivet i bispedømmet, hevder Singsaas.

Ser du for deg noen utfordringer i trosopplæringen fremover?

- Det er foreldrenes ansvar at barna får dåpsopplæring, mens kirken står for opplæringen. Man er avhengig av at foreldrene legger til rette for at barna kommer til kirken, og er med på de ulike arrangementer i trosopplæringen. Foreldrene blir en viktig faktor spesielt for de mindre barna. Foreldre må passe på at barna går på skole. På samme måte må de passe på at barna kommer til dåpsundervisning/trosopplæring. Kirken må sørge for en attraktiv trosopplæring som gjør at barn får lyst til å komme, og at foreldre vil motiverer barna til å gå.

Trosopplæringens innhold utfoldes i de ulike aspektene som illustrert i modellen.

BOU

Åpningstider

1 Des-12 Des
Hverdager 08-15:30
Lørdag 10-14

Fra 14 Des
Langåpent hverdager 08-19
Lørd 19 Des åpent 10-18
Søn 20 Des åpent 12-16 **Juleaften 08-12**

Julekavel

Leira Gartneri
Bratsbergveien 189
7036 Trondheim
Tlf. 73826141
leiragartneri@gmail.com

salong Perfect as
Dame- og herrefrisør
Tempeveien 22 (ICA-bygget)
Tlf er 73 93 92 67.

REMA 1000
Fossegrenda
Åpningstider 07-22 (08-20)

Torbjørn Bredesen
BLIKKENSLAGER
ETABL. 1972
Stubbanveien 12, 7037 Trondheim
Tlf. 73 96 75 17 - Mobil 976 07 731

Flatås
Begravelsesbyrå
Gamle Kongevei 52 a
(ved Rosendal kino)

Norges eldste byrå
- etablert 1849

Tlf.: 73 99 22 22
Mob.: 926 09 098
Ditt prisgunstige alternativ.

Elveseter
Begravelsesbyrå
Tlf. 72 84 50 80
Ingen tillegg
ved konferanse i hjemmet.

Gourmet
BUNNPRIS
NIDARVOLL AS
Fullsortiment, Ferskvare, Catering, Byens beste salatbar, Bakeri, Rikstoto & Tipping. Svært gode parkeringsmuligheter
bpnidarvoll@bunnpris.no www.facebook.com/BunnprisGourmetNidarvoll tlf 73 96 63 25
åpningstider Hverd 7-23 / lørd 9-22/ søn 11-22

VIVO bokhandel
Ledende på kristen litteratur
Velkommen til en hyggelig handel - en handle med mening!
DRONNINGENS GATE 30 - Trondheim
Tlf 73 52 73 80

Konsert i Leira kapell

feirer 10-årsjubileum

Tradisjonen videreføres også i år, med stemningsfull julekonsert i Leira kapell.

For 10. år på rad arrangerer vi julekonsert i kapellet, et lite jubileum. Tradisjonen tro framfører unge musikere hjertevennlig musikk for ung og gammel, kombinert med mektig allsang som løfter taket på kirka, og sosialt samvær. Denne konserten er en garanti for julestemning og fred i sinnet.

Etter konserten blir det gratis kaffe og hjemmebakt. Den hyggelige samtalen er det mange som sørger for .

Musikere:
Siri W. Evensen: mezzosopran
Julie Rokseth: harpe
Andreas Rokseth: bandoneon
Jostein Kregnes: trompet
Gro Helene Lerflaten: fløyte
Øystein Løvli: orgel
Wenche Waagen: piano

Tidspunkt:
Torsdag 17. des., kl. 19.00

Inngang
kr.100.- Studenter kr 50.-

Det er menighetens diakoniutvalg v/Leira formiddagstreff sammen med Bjørkmyr kulturforening som arrangerer konserten. Kulturforeningen sto tidligere i år bak tiltakene Bjørkmyrmartna`n og Piaf-kabaret ved Lerflaten Gårdsmuseum.
Ung og gammel er hjertelig velkommen!

Wenche Waagen

Læstadianerne i Trondheim

Læstadianisme er en luthersk kirkelig vekkelsesbevegelse som ble startet av den svenske presten **Lars Levi Læstadius** (1800—1861) i svensk Lappland. I 1850-årene bredte vekkelsen seg til Finland og Nord-Norge, og har siden bredt seg til flere land, blant annet til Nord-Amerika, England, Tyskland, Russland, Danmark og Estland. Etter Læstadius' død ble bevegelsen ledet av Juhani Raattamaa (1811—1899). Etter Raattamaas død ble vekkelsen splittet i flere retninger; førstefødte, gammel- læstadianere, småførstefødte, de nyvakte, lundbergianerne og lyngenretningen med sine to retninger; fundamentale og liberale. Læstadianismen tilhører folkekirken, men har enkelte steder egen nattverd, dåp og konfirmasjon. I USA hvor de ikke har noen statskirke, har de nattverd, dåp, konfirmasjon, begravelse og bryllup i bedehuset.

Læstadius ble ordinert som prest i 1825 av biskopen i Halmstad, Erik Abraham Almquist. Hans første prestegjeld var Arjeplog, hvorav han ble misjonær for regionen Pite. Møte med samekvinnen Maria i 1844 ble vendepunktet i hans liv.

Fra 1826 til 1849 var han sogneprest i Karesuando prestegjeld. I den tiden da Læstadius ankom Karesuando, hersket det stor nød og fattigdom der. Alkoholmisbruk var utbredt blant den samiske befolkningen.

Alkoholmisbruket ble en av de viktigste tingene Læstadius ønsket å endre på. Dette klarte han på forbløffende kort tid, for det meste gjennom å opplyse og advare folket i sine prekener. Læstadianerne (trosretningen som oppstod ved og etter Læstadius) er kjent for sitt avhold, og utspringet til dette ligger nok for en stor del i de tilstandene Læstadius var vitne til. Størstedelen av den samiske befolkningen ble «tørrlagt» som følge av Læstadius' arbeid, og den utbredte fattigdommen mer utholdelig. Læstadius prekte en streng form for luthersk kristendom. Hans forkynnelse og den gjenklangen dette vakte hos hans tilhengere skremte de kirkelige og verdslige myndighetene.

Biskopen bestemte derfor at det fra og med 1853 skulle holdes to gudstjenester i Pajala der Læstadius var sogneprest; en for «de vakte» og en for andre. Dette anses som starten på den læstadianske bevegelsen. Læstadianerne har hele tiden forblitt medlemmer av statskirkene i Norge, Sverige og Finland, men holder egne møter (forsamlinger), og noen holder sine egne gudstjenester. Sentralt i Læstadius' lære er synd og til- givelse, rett anger (over syndene) og nestekjærlighet. Gjennom å erkjenne sin syndige natur skal mennesket angre sine brudd mot Guds ord. Den angrende synderen får syndsforlatelse gjennom å be om denne fra en kristen han eller hun har tiltro til (ikke alle retninger), eller å gå til skriftemål ved nattverden.

Læstadianerne i Trondheim tilhører retningen 'de førstefødte' og har møter i Tempe kirke og Leira kapell. Det finnes ikke medlemsregistre for virksomheten som heller ikke mottar statstøtte. Det er fordi de regner seg som en del av Den norske kirke. De ser imidlertid med stor bekymring på den liberale utviklingen i kirkas teologi, som oppfattes som klart i strid med Guds ord. I Trondheim møter normalt omtrent 100 på møtene. De beskriver seg som en bibeltro apostolisk luthersk bevegelse som holder fast ved Bibelens lære. *SS*

Kilder:
Wikipedia.
Jan Olav Buljo.

Tempe/Leira og Bratsberg menigheter:

Epost: post.tempe@kirken.trondheim.no
Sokneprest Tempe og Leira, Knut Kittelsaa ..... tlf. 901 33 803
Sokneprest Bratsberg, Esbjørn Hummelgård: ..... tlf. 953 69 982
Diakon Pål Arne Winsnes: ..... tlf. 908 00 685
Kantor Øystein Løvli: ..... tlf. 953 34 862
Menighetspedagog: Marie Hauge Gonzalez ..... tlf. 993 63 675
Kirketjener: Amanouel Merkhaey ..... tlf. 907 59 550
Menighetsforvalter: Anne Marit Bjørklid: ..... tlf. 953 35 124
Leder i Tempe og Leira menighetsråd: .....Bjørn Olav Træthaug
Leder i Bratsberg menighetsråd: .....Jan Tore Slettvold

Menighetsbladet:
Giro: 4212 02 25981
Annonsepris: kr 12,-pr mm/spalte.
E-post: menighetsblad.tempe@gmail.com

Red: Otto Sjelmo (OS)
Bernt Olav Utgaard (BOU)
Skule Sørmo (layout) (SS)

Opplag: 5500 Trykk: Fagtrykk AS
Kildereferanse er oppgitt med QR-kode.

Vårprogram Helselaget

Nasjonalforeningen, Oppstrinda helselag

Program våren 2016:

18.jan. (Mandag)Medlemsmøte kl.11.00.

9.Feb. (Tirsdag) Gågruppe kl.11.00.
15 feb. (Mandag) Medlemsmøte kl.11.00.
23.feb. (Tirsdag) Gågruppe kl.11.00

8.mars (Tirsdag) Gågruppe kl.11.00.

14,mars (Mandag) Årsmøte 2014 kl.11.00.
Etterpå er det medlemsmøte.
22..mars (Tirsdag) Gågruppe kl.11.00

5.april (Tirsdag) Gågruppe kl.11.00.
13.apr. (Onsdag) Hyggekveld med mulig mannekengoppvisning kl.18.00.
18.apr. (Mandag) Medlemsmøte kl.11.00.
Tema: "Helse og fysisk aktivitet hos eldre" v/fysioter. Ebba Langum Bredland.
19.apr. (Tirsdag) Gågruppe kl.11.00.

3. mai (Tirsdag) Gågruppe kl.11.00.
23.mai (Mandag) Medlemsmøte kl.11.00.
24.mai (Tirsdag) Gågruppe kl. 11.00.
(Denne datoen pga 17. mai).

2.juni (Torsdag) Sommertur.
Innbydelsen kommer i posten
7.juni (Tirsdag) Gågruppe kl.11.00. Siste tur før sommeren. Alle tar med mat og drikke, og vi legger turen utenfor byen. Turlederen ordner med transport (gratis).

Medlemsmøte. Medlemsmøtene holdes i Tempe Kirke, sokkelen, kl 11.00 – kl 13.30.

Gågruppe. Vi møtes utenfor Tempe kirke annenhver tirsdag kl.11.00 (se datoene i programmet) og vi går i ca. 1 time. Vi finner et sted i nærheten av kirka hvor vi kan drikke kaffe. Det vil alltid være en gruppeleder med på turene som avsluttes ved Tempe Kirke. Husk brodder/sko med god såle når føret er litt vanskelig. Bli med ut å gå og opplev vinteren, våren og forsommeren i sosialt samvær med andre som trives ute.

Fotpleie: Fotpleier Anita A. Hesselberg har sin virksomhet på Nidarvoll helsehus, Klæbuveien 198, 7004 Trondheim. Buss nr.55 stopper i nærheten av helsehuset. Hun ønsker alle faste kunder samt nye velkomne der.
Timebestilling: Mandag – fredag kl.09.00 – 15.00. Tlf. 976 13 847. Hun gir kr. 50 i reduksjon for helselagsmedlemmer.

Astrid Stokholm

Kommende arrangementer

17. des. Leira kapell kl. 19.00: Julekonsert.
Diverse medvirkende.10-års-jubileum.
23. des. Tempe HVS kl. 17.00: Sangstund og juleandakt. Spr. K. Kittelsaa, Ø. Løvli.
Sangsolo: Susanne Nøst. diakon Winsnes.
3. jan. Tempe HVS kl. 17.00: Menighetens juletrefest. Spr. Kittelsaa, diakon Winsnes m.fl. Leker og aktiviteter og en fest for alle aldersgrupper!
7. jan. Bratsberg kirkestue kl. 12.00: Hyggetreff.
Spr. Kittelsaa.
12. jan. Tempe bydelshus kl. 11.30: Formiddagstreff.
19. jan. Tempe kirke kl. 19.00: Medarbeiderfest.
Alle frivillige er velkommen.
24. jan. Tempe kirke kl. 18.00: Orgelkonsert.
Orgel/sangkonsert med prof.Terje Winge fra Norges musikkhøgskole kommer og øser av si rike salme og koposisjoner.
Inngangsbillett kr 100,-. Kirkekaffe
26. jan. Tempe HVS kl. 13.00: Andakt med nattverd.
Spr. Kittelsaa.
28. jan. Tempe treffested kl. 18.00: Hyggekveld.
Spr. Kittelsaa.
2. feb. Leira kapell kl. 12.00: Hyggetreff.
Spr. Hummelgård.
4. feb. Bratsberg kirkestue kl. 12.00: Hyggetreff.
Spr. Hummelgård.
9. feb. Tempe bydelshus kl. 11.30: Formiddagstreff.
Spr. Hummelgård.
14.feb. Salmekveld i Tempe krike kl 20.00. Prof.em./komponist Trond Hans Farner Kvenmo fra Norges musikkhøyskole. Liturgisk kor fra Hoeggen deltar.Kollekt. Kirkekaffe.
23. feb. Tempe HVS kl. 13.00: Andakt med nattverd.
Spr. Kittelsaa.
25. feb. Tempe treffested kl. 18.00: Hyggekveld.
Spr. Kittelsaa.
1. mars Leira kapell kl. 12.00: Hyggetreff.
Spr. Kittelsaa.
3. mars Bratsberg kirkestue kl. 12.00: Hyggetreff.
Spr. Kittelsaa
8. mars Tempe bydelshus kl. 11.30: Formiddagstreff.
Spr. Kittelsaa.
9. mars Tempe kirke kl. 19.00: Fellesskapskveld.
17. mars Leira kapell kl. 19.00. Påske/pasjons/vårkonsert. Dette er tredje året at kjære og kjente musikalske krefter gir oss sine vakre ord og toner inn i påsken og vårens komme.

Gudstjenester

24. des. – **Julaften**
Tempe kirke kl. 13.00: Familiegudstjeneste.
Spr. Knut Kittelsaa. Ofring til Kirkens Nødhjelp.

Leira kapell kl. 14.30: Familiegudstjeneste.
Spr. Esbjørn Hummelgård. Ofring til Kirkens Nødhjelp.

Bratsberg kirke kl. 16.00: Familiegudstjeneste.
Spr. Esbjørn Hummelgård. Ofring til Kirkens Nødhjelp.

25. des. - **Juledag**
Tempe kirke kl. 11.00: Høytidsgudstjeneste.
Spr. Esbjørn Hummelgård.
Ofring til menighetens virksomhet.

26. des. – ***Stefanusdagen***
Leira kapell kl. 11.00: Høymesse. Spr. Knut Kittelsaa.
Ofring til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet.

3. jan. – **Kr. Åpenbaringsdag**
Tempe kirke kl. 11.00: Høymesse. Spr. Kittelsaa.

10. jan. – **2. s. i åpenbaringstida**
Leira kapell kl. 11.00: Høymesse. Spr. Kittelsaa.

17. jan. – **3. s. i åpenbaringstida**
Tempe kirke kl. 11.00: Høymesse. Spr. Hummelgård.

24. jan. – **Såmannssøndagen**
Bratsberg kirke kl. 11.00: Høymesse. Spr. Kittelsaa.

31. jan. – **Kristi Forklarelsesdag**
Tempe kirke kl. 11.00: Høymesse. Spr. Hummelgård.

7. feb. – **Fastelavnssøndag**
Leira kapell kl. 11.00: Høymesse. Spr. Hummelgård.

14. feb. – **1. s. i fastetida**
Bratsberg kirke kl. 11.00:
Familiegudstjeneste i Tårnagenthelg. Spr. Hummelgård.

21. feb. – **2. s. i fastetida**
Tempe Helse- og Velferdssenter kl. 11.30:
Gudstjeneste. Spr. Knut Kittelsaa.

28. feb. – **3. s. i fastetida**
Tempe kirke kl. 11.00: Høymesse. Spr. Knut Kittelsaa.

6. mars – **4. s. i fastetida**
Leira kapell kl. 11.00: Høymesse. Spr. Hummelgård.

Bratsberg kirke kl. 18.00: Lysmesse. 200 år siden Tiller-raset.
Spr. Hummelgård. (Denne gudstjenesten gjennomføres om det er ønske om det lokalt)

13. mars – **Maria Budskapsdag**
Tempe kirke kl. 11.00: Familiemesse. Spr. Knut Kittelsaa.

20. mars – **Palmesøndag**
Bratsberg kirke kl. 11.00: Høymesse. Spr. Kittelsaa.

24. mars – **Skjærtorsdag**
Tempe kirke kl. 18.00: Gudstjeneste med nattverd.
Spr. Hummelgård.

25. mars – **Langfredag**
Leira kapell kl. 18.00: Pasjonsgudstjeneste. Spr. Hummelgård.

27. mars – **Påskedag**
Tempe kirke kl. 11.00: Høytidsgudstjeneste.
Spr. Hummelgård.

Døpte i Bratsberg sokn:
Storm Rafael Vold.

Døpte i Tempe og Leira sokn:

Aurora Værnes	Havstein kirke
Sander Sandnes	Vågsbygd kirke
Eivind Åstebøl Storaas	Tempe kirke
Einar Michael Dahlberg	Meråker
Aksel Bruun Ferstad	Tempe kirke
Thale Nymark Foss	Volda kikre
Maiken Strand Andersen	Leira kapell
Serianna Maria Eriksen	Leira kapell
Aline Henden	Leira kapell
Casper Breisnes Skjervold	Leira kapell
Odin Engen Andreassen	Strindheim
Ellie Wetting Michaelsen	Lade kirke
Noelle Sylthe Aakerholm	Tempe kirke
Thea Longva Hansbakk	Tempe kirke
Henning Bergkastet Lie	Tempe kirke
Sofia Hoff Botnan	Strinda kirke
Fredrik Fahlström	Nidaros Domkirke
Elise Fadnes	Leira kapell
Adrian Sørgård Roel	Leira kapell

Døde i Tempe og Leira sokn
Karsten Emanuel Fernberg Jensen
Tore Dybmyr
Jorunn Mathilde Olsen
Håvard Olav Berge
Grethe Synnøve Sigholt
Tove Halsnes Eriksson
Ingvar Robert Grøtan
Inger Skjønberg

Døde i Bratsberg sokn:
Sigrid Ekle
Reidun Dretvik
Bjarne Grøtte

Det er angitt hvor dåpen foregikk

Vår tids tabu er ensomheten

Helge Gudmundsen kjenner kanskje de fleste som programlederen for 'Salmer til alle tider' i NRK. Men Gudmundsen har også en helt annen bakgrunn, - som fotballtrener for Flatås Lions. Dette er et fotballag som består av funksjonshemmede. For dette engasjementet har han fått 6 priser. I tillegg har han holdt et utall foredrag over hele landet der erfaringene fra trenerjobben er blitt formidlet til andre.

Starten på denne virksomheten er skildret i Byavisa. Der forteller han at sønnen etterhvert ble innesluttet. Det kom fram at han ble mobbet på skolen. Faren tok straks kontakt med lærere og skoleledelse, og alle tok tak. Mobberne kom på døra og ba om tilgivelse!

Et av tiltakene for å få sønnen inn i sosiale relasjoner var at Helge Gudmundsen engasjerte seg sammen med ham i idrettslaget på Flatåsen. Han så at sønnen blomstret opp og følte seg verdsatt der. Engasjementet i idrettslaget førte til at Gudmundsen tok lederutdannelse i Fotballforbundet og ble leder for forballavdelingen i Flatåsen idrettslag. Da ble han også spurt om å danne et fotballag for funksjonshemmede. Helge tok straks fatt i dette arbeidet. Dette har han drevet med i 19 år nå. I dag driver han laget, som teller 35 medlemmer fra 14 til 50 år, med fire andre ledere.

- Dette fotballaget har lært meg masse, sier han og fortsetter: -Jeg er langt fra utlært etter de 19 årene jeg har drevet på med dette!

Fotballtreningen med Flatås Lions har gitt Helge et nytt syn på relasjoner mellom mennesker. Et syn der enkeltindividet blir sett og respektert, at hver enkelt på laget er mye verdt. Det har åpnet øynene for at dette er noe allmennmenneskelig.

- Det er alt for mange som er ensomme rundt oss i dag, sier han. - Kravene som stilles til ungdom i dag er store. Den digitale verden gjør at mobbing har større effekt. Alle er opptatt av profilering på Facebook og Instagram. Det gjelder å henge med på det digitale kjøret. Men her er det også lett å skyve noen ut i et mørke som det er vanskelig å komme ut av. Dette skaper en stor ensomhet. Helge har i arbeidet lært med fotballaget hvor mye det betyr å bli sett og verdsatt. - I laget er det ikke problemer, bare herlige utfordringer, sier han.

Erfaringene fra fotballtreningen har ført til en omfattende foredragsvirksomhet, blant annet på skoler og arbeidssteder. Budskapet til alle er betydningen av nettopp å bli sett og verdsatt.

- Mitt kristne livssyn ligger i bunn for alt det jeg gjør. Å leve ut sin kristentro i nestekjærlighet og omsorg er viktigere enn å komme med masse ord, mener han.

SS